

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهزاد مالکی
۰۶ جنوری ۲۰۱۸

مکسیکو در جست و جوی خروج از گرداب بحران اقتصادی!؟

۳

ترکیب ائتلاف «باهم تاریخ را خواهیم ساخت»

- ۱- «جنبش بازسازی ملی» (National Regeneration Movement) به انگلیسی و Movimiento Regeneración Nacional (به اسپانیایی) یا مورنا Morena در سال ۲۰۱۲ به عنوان یک سازمان غیر انتفاعی و در سال ۲۰۱۴ همچون حزب سیاسی به ثبت رسید. مؤسس این حزب لوپز ابرائو است که تا پایان سال ۲۰۱۷ رهبری آن را برعهده داشت و پس از کاندیداتوری اش به ریاست جمهوری، دیدکول ولونسکی گوریتز جانشین او در حزب شد. مورنا یک حزب سوسیال دموکرات است که مطبوعات و محافل بورژوازی آن را «چپ»، برخی «چپ غیرمتعارف»، برخی «چپ پوپولیست» و برخی «چپ افراطی» معرفی می کنند.
- ۲- «حزب کار» (مکسیکو) Labor Party به انگلیسی و Partido del Trabajo به اسپانیایی) حزبی است که در سال ۱۹۹۰ از ادغام چند سازمان اجتماعی محلی مانند «جبهه مردمی مونته ری»، «کمیته های مردمی دفاع از چی هوانتا و دورانگو»، «جبهه مردمی مبارز زاکاتکاس» و افرادی از «جنبش مستقل معلمان»، «اتحادیه ملی کارگران کشاورزی»، «هماهنگ کننده برنامه ملی آیالا»، «هماهنگ کننده ملی جنبش شهری مردمی»، «اتحادیه ساکنان و مستأجران متقاضی مسکن و راکروز و مکسیکو سیتی» تشکیل شد. این حزب در اساسنامه اش خود را «حزب ملی سیاسی مردمی، حزبی دموکراتیک، خلقی، مستقل و ضد امپریالیست» معرفی می کند که برای جامعه ای «خودگران، عادلانه، سوسیالیستی و به لحاظ زیست محیطی پایدار با برابری اجتماعی شرایط و فرصت ها و فضای آزاد» مبارزه می کند. این حزب با آن که خود را پای بند «سوسیالیسم» و «مشی توده ئی» (از توده ها به توده ها) می نامد و گاهی از «انقلاب» حرف می زند (البته برخی احزاب ارتجاعی و ضد کارگری مکسیکو هم پسوند «انقلابی» را یدک می کشند!)، اما خلاف نامش خود را نه حزب طبقه کارگر بلکه «حزبی جبهه ئی» می داند. مشی سیاسی این حزب اساساً فعالیت مبارزه پارلمانی در سطح محلی و ملی است. حزب کار مکسیکو در انتخابات سال ۱۹۹۱ مجموعاً حدود ۲۷۰ هزار رأی، در انتخابات ۱۹۹۴ حدود یک میلیون رأی و در انتخابات مجلس نمایندگان ۲۰۱۸ بیش از ۲.۲ میلیون رأی به دست آورد. در انتخابات اخیر تعداد نمایندگان حزب کار در مجلس نمایندگان به ۶۱ کرسی از ۵۰۰ کرسی و در

مجلس سنا به ۶ کرسی از ۱۲۸ کرسی رسید. این حزب از سال ۲۰۰۶ تا کنون از نامزدی لوپز اوبرادر در انتخابات ریاست جمهوری پشتیبانی کرده است.

۳- «حزب رویارویی اجتماعی» (Social Encounter Party به انگلیسی، و Partido Encuentro Social به اسپانیایی) حزبی محافظه کار با مایه های مذهبی است که در سال ۲۰۰۶ توسط پاستوری از کلیسای نئو پونته کوت تأسیس شد، هرچند خود را رسماً حزبی با خصلت مذهبی نمی داند. «حزب رویارویی اجتماعی» مخالف سقط جنین و ازدواج همجنس هاست. در انتخابات های پیشین، از احزاب راست مکسیکو (مانند «حزب اقدام ملی PAN»، «حزب انقلابی نهادی - PRI») حمایت می کرد. در انتخابات ۲۰۱۸ به خاطر مخالفت با «حزب انقلابی نهادی» به ائتلاف رئیس جمهور جدید پیوست. لوپز ابرادر هم به خاطر عدم حمایت «حزب انقلاب دموکراتیک» و «جنبش شهروندان» از مورنا، با «حزب رویارویی اجتماعی» ائتلاف کرد (مانند ائتلاف سیریزا در یونان با حزب ناسیونالیست راست گرای «یونانیان مستقل» برای پیروزی در انتخابات و در دست داشتن کابینه). «حزب رویارویی اجتماعی» در انتخابات ۲۰۱۸ به ۵۸ کرسی در مجلس نمایندگان و ۵ کرسی در مجلس سنا دست یافت. ابرادر برای وجهه بخشیدن به چهره اش به عنوان یک رئیس جمهور، به تعدیل هائی در مواضعش دست زد تا از چهره یک معترض فاصله بگیرد. ائتلاف با حزب رویارویی اجتماعی که مایه های مذهبی و محافظه کارانه دارد حامل این پیام بود. نمایش دوستی اش با جرمی کوربین انگلیس Jeremy Corbyn، لولای برزیلی و ژان لوک ملانشون فرانسوی و غیره نشانگر ماهیت سوسیال دموکرات جنبش مورنا و شخص لوپز ابرادر است (سوسیال دموکرات در مفهوم کلاسیک این کلمه و نه اکثر احزاب سوسیال دموکرات، لیبرالیست و سوسیالیست کنونی که اساساً کارگزار سیاست های نئولیبرالی هستند). با پیوستن نیروهای جدیدی از سوسیال-دموکرات ها و رادیکالهای چپ، مبارزه انتخاباتی حول مخالفت با "نفثا" NAFTA (عهد نامه مبادله آزاد امریکای شمالی North American Free Trade Agreement) و ضدیت با ترمپ و «زمخت بی مسؤولیت» نامیدن او و با محوریت مبارزه با فساد به عنوان بزرگترین «بلا» شروع شد. شاه بیت برنامه ای که او ارائه داده، عبارتست از مصادره ۲۱ میلیارد یوروی پول های ناشی از فساد مالی و اختصاص آن به مبارزه با فقر و کمک به سالخوردگان و پرداخت شهریه دانشجویان و ایجاد فعالیت های زیر بنائی و بهبود شرایط بهداشتی و آموزش و پرورش در جهت مجانی کردن آنها، کمک به دهقانان، افزایشمزدها به ۳.۷۰ یورو در روز و پائین آوردن حقوق و دستمزدهای مقامات عالی رتبه دولتی. او وعده داده به عنوان مثال در دوران ریاست جمهوری در خانه خودش اقامت کند و کاخ ریاست جمهوری را به یک موزه و سالن کنسرت تبدیل کند. استقلال بانک مرکزی- احترام به تعهدات با بانکها و سازمانهای بین المللی، تضمین آزادی کسب و کاراز دیگر وعده های اوست. او از بین بردن فساد را اصلی ترین عامل برای حل مشکلات مالی مکسیکو می داند و بر این امر پای می فشارد که فساد اساس ایجاد نابرابری اقتصادی و اجتماعی است. حزب کمونیست مکسیکو، نسخه او را معالجه سرطان با قرص اسپرین قلمداد کرده است.

شرایط اجتماعی - اقتصادی به پیروزی رسیدن ائتلاف رئیس جمهور جدید

در دسامبر سال ۲۰۱۲ احزاب بزرگ رسمی آن زمان مکسیکو یعنی «حزب انقلابی نهادی PRI»، «حزب انقلاب دموکراتیک PRD»، «حزب اقدام ملی PAN» بر سر سندی که «پیمان برای مکسیکو» (Pact for Mexico) نام گرفت به توافق رسیدند. حزب «جنبش بازسازی ملی» - مورنا، این سند را امضا نکرد. سند مزبور می بایست برنامه عمل دولت انریک پنیا نیتو (رئیس جمهور گذشته تا دسامبر ۲۰۱۸) باشد. مؤسسه مرکز پژوهش های اقتصادی و سیاسی CEPR واشینگتن، در جون ۲۰۱۸ نوشته ای تحت عنوان «چگونگی اجرای پیمان برای مکسیکوسیتی پس از

۵ سال» منتشر کرد که ارزیابی اجرای این «پیمان» در طول ۵ سال از دوره ۶ ساله ریاست جمهوری پینیا نیتو است. ما خلاصه نتایج این نوشته را در زیر می آوریم. متن کامل آن در نشانی اینترنتی زیر قابل دسترسی است: مرکز پژوهش های اقتصادی و سیاسی CEPR واشینگتن جون ۲۰۱۸

<http://cepr.net/publications/reports/the-pact-for-mexico-after-five-years-how-has-it-fared>

طبق سند «پیمان برای مکزیکو»:

- رشد اقتصادی مکزیکو (در دوره ریاست جمهوری نیتو) می بایست حداقل ۵٪ در سال باشد اما رشد متوسط تولید ناخالص داخلی در این دوره تنها ۲.۴٪ و میانگین رشد سالانه تولید داخلی ناخالص سرانه ۱.۴٪ بود. جدول زیر ارقام مربوط به هر سال و میانگین رشد سالانه را نشان می دهد:

سال	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	میانگین
رشد تولید ناخالص داخلی	۱.۴٪	۲.۸٪	۳.۳٪	۲.۹٪	۲.۰٪	۲.۳٪	۲.۴٪
رشد تولید ناخالص داخلی سرانه	۰.۲٪	۱.۷٪	۲.۲٪	۱.۸٪	۱٪	۱.۳٪	۱.۴٪

- می بایست سرمایه گذاری به بالاتر از ۲۵٪ تولید ناخالص داخلی برسد اما تشکیل سرمایه پایدار ناخالص داخلی از ۲۲.۳٪ تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۲ به ۲۰.۵٪ در سال ۲۰۱۷ کاهش یافت.
- می بایست نابرابری اقتصادی کاهش یابد. اما سهم درآمد ۱۰٪ بالای جامعه که در سال ۲۰۱۲ معادل ۳۴.۹٪ کل درآمد کشور بود در سال ۲۰۱۶ به ۳۶.۳٪ رسید. در همان حال ۱۰٪ از جمعیت که پائین ترین درآمدها را داشتند ۱.۸٪ بود. یعنی درآمد ۱۰٪ جمعیت که پردرآمد ها بودند بیش از ۲۰ برابر درآمد ۱۰٪ جمعیت کم درآمد کشور بود.
- می بایست فقر کاهش یابد. نرخ فقر ملی از ۴۵.۵٪ جمعیت به ۴۳.۶٪ کاهش یافت اما رقم مطلق افراد فقیر که در سال ۲۰۱۲ معادل ۵۳.۳ میلیون نفر بود در سال ۲۰۱۶ به ۵۳.۴ میلیون نفر رسید.
- سرمایه گذاری دولتی در شرکت نفت مکزیکو که در سال ۲۰۱۲ معادل ۲٪ تولید ناخالص داخلی بود، در سال ۲۰۱۷ به ۰.۹٪، تولید ناخالص داخلی کاهش یافت.
- درآمد دولت از نفت بشدت کاهش یافت: از ۱۳۸۶ میلیارد پزو در سال ۲۰۱۲ به ۸۲۷ پزو در سال ۲۰۱۷.
- دستاورد مثبت در این مدت کاهش نرخ کم کاری یا بیکاری پنهان بوده است: این نرخ از ۸.۴٪ در سال ۲۰۱۳ به ۶.۸٪ در سه ماهه نخست ۲۰۱۸ کاهش یافت.
- کاهش هزینه های دولتی از ۲۴.۸٪ تولید ناخالص دولتی در ۲۰۱۴ به ۲۰.۱٪ برای ۲۰۱۷ (پیش بینی). این امر باعث کاهش سرمایه گذاری های دولتی در امور عمرانی (زیرساخت ها)، آموزشی، تحقیق و توسعه و غیره گردیده است.

- نتیجه کلی مقاله «چگونگی اجرای بیمان برای مکزیکو پس از ۵ سال» این است که وعده های پیشرفت اقتصادی و اجتماعی نیو و احزاب طرفدار او طی پنج سال مورد بررسی، به عمل در نیامده اند. مرکز پژوهش های اقتصادی و سیاسی CEPR چنین نتیجه می گیرد: «لیبرالیزاسیون شدید بازارهای مالی مکزیکو این کشور را در مقابل آثار منفی و تکان های اقتصادی جهان و به ویژه ایالات متحده - که مقصد ۸۰٪ صادرات مکزیکو است- آسیب پذیر کرده است. مکزیکو زمانی یکی از سریع ترین رشدهای کشورهای در حال توسعه را داشت و طی سال های ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰ درآمد سرانه تقریباً دو برابر شد. پس از آن وارد افت شدید و طولانی گردید و هیچ وقت به نرخ رشد و توسعه قبلی خود باز نگشت. این مقاله با استدلال می گوید که گزینه های سیاسی مهم مسؤول این شکست درازمدت بوده اند. فدرال رزرو برای چهارمین بار نرخ بهره را امسال بالا برده و در سال ۲۰۱۹ هم بالا خواهد برد. افزایش نرخ بهره در ایالات متحده اگر باعث منحرف کردن جریان سرمایه شود می تواند تأثیر شدیدی بر اقتصاد مکزیکو داشته باشد و این امر در بحران ۱۹۹۵-۱۹۹۴ پسو مشاهده شد. در آن هنگام تولید ناخالص داخلی مکزیکو ۹.۵٪ به خاطر افزایش چرخه نرخ بهره فدرال رزرو، کاهش یافت. همچنین با نگاهی به وضع مزدها و تحول آن در مکزیکو یکی از جنبه های مهم سرمایه داری این کشور را مشاهده خواهیم کرد. برای روشن تر شدن موضوع مزد ساعتی کارگران صنعتی (ساخت) پرتگال، برزیل، مکزیکو تایلند، کلمبیا و چین را به دالر در سال های ۲۰۰۵ و ۲۰۱۶ در جدول زیر می آوریم:

کشور	پرتگال	برزیل	مکزیکو	تایلند	کلمبیا	چین
مزد ساعتی ۲۰۰۵	۶.۳	۲.۹	۲.۲	۱.۴	۱.۴	۱.۲
مزد ساعتی ۲۰۱۶	۴.۵	۲.۷	۲.۱	۲	۱.۷	۳.۶

دیده می شود که مزد حداقل ساعتی کارگران ساخت در مکزیکو بین سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۶ به طور مطلق پایین آمده در حالی که در چین در همین مدت مزد کارگران ساخت سه برابر شده است (که البته به معنای نبودن استثمار یا پایین بودن نرخ استثمار در چین نیست!). ارقام فوق نشان می دهند که در برزیل، مکزیکو و پرتگال سرمایه داران روش استثمار مطلق ارزش اضافی (کاهش مطلق مزد) را به کار بسته اند.

انتخابات ۲۰۱۸ و شرایط آن:

محور انتخابات اخیر، مسأله فساد و رشوه خواری بود. ۱۶ تن از مقامات سابق ریاست «پنا نیو» به دادگاه و پشت میله های زندان کشیده شدند. فساد در مکزیکو نه تنها ورزشی عمومی بلکه به فعالیتی اقتصادی بدل شده است. به گزارش بانک جهانی در ۲۰۱۵ سهم این بخش اقتصادی ۹٪- یعنی بیشتر از صنعت گردشگری در تولید ناخالص ملی بود. رهبران سابق بعد از کناره گیری از قدرت از مزایای این روابط استفاده می کنند. به طور مثال «فیلیپ کالدرون» رئیس جمهور پیشین ۲۰۰۶-۲۰۱۲ که در زمان ریاستش امتیازاتی به شرکت اسپانیایی «ایبر درولا»- متخصص صدور گاز - داده بود، بلافاصله بعد از کناره گیری از قدرت به عضویت هیأت مدیره این شرکت درآمد. در انتصابات مقامات اداری و حکومتی در ایالات، رشوه خواری سکه رایج است و نمایندگان مجلس با تأیید این انتصابات، وابستگی خود را

به این سیستم نشان می دهند. رشوه خواری در سطوح پائین اداری رقیمی بین ۱۴ تا ۳۳ در صد درآمد های خانوارها را بر طبق میزان آن می رباید. شرکت ها و مؤسسات خصوصی برای گرفتن قرار دادی دولتی، مجبور به دادن رشوه هستند و این فعالیت های اقتصادی را برای آنها مشکل می سازد. «آملو» با نوشتن کتابی با عنوان «مافیائی که مکسیکو را قبضه کرده» به قهرمان مبارزه با این فساد شناخته شده و شاید همین نقش او کمک زیادی به انتخابش کرده است. سیستم انتخابات در مکسیکو علاوه بر تقلب، به کارشکنی و تهدید و حتی قتل رقباء و مخالفان همراه بوده است. در ۱۹۹۴ «مورینا» رقیب انتخاباتی سالیناس در درون حزب به قتل رسید تا راه برای او باز شود.

ابراژر در ۲۱ مارچ ۲۰۱۸ در یک برنامه تلویزیونی، مردم مکسیکو را به انتخابی تاریخی فرا خواند. او گفت «برای تغییر اوضاع تنها دو راه وجود دارد، جنگ مسلحانه و راه انتخابات. به نظرم امکان تغییر اوضاع در مکسیکو به صورت مسالمت آمیز وجود دارد ...» بحران داخلی مکسیکو نه تنها توده های مردم را به میدان مخالفت با کل رژیم کشانده بلکه بورژوازی حاکم را نیز دچار چند دستگی کرده است. برای اولین بار احزاب راست سنتی به صورتی پراکنده به میدان مبارزه آمدند. امری که به پیروزی «آملو» کمک زیادی کرد. بخشی از کادرهای PRI- که از نامزدی - مید- «Mead» از سوی رئیس جمهور برای انتخابات جدید که فاقد اعتبار لازم و متهم به فساد بود - از این حزب جدا شده به جنبش «مورنا» پیوستند. با سقوط مقبولیت نمایندگان سیستم، به قول ماتئو کرور (همان مقاله) آملو «دارای مشروعیتی است که نخبگان مکسیکوی سخت طالب آنند.» حتی والرئ سوارز- معاون یکی از سازمانهای کارفرمایی در ماه مارچ گذشته اعلام کرد: «این حقیقتی است که وجود رئیس جمهور نمونه ای که می خواهد فساد ناپذیر جلوه کند، برای انجام تغییرات در دنیای سیاست ما و بخش خصوصی که به آن چسبیده، ایده آل است.» (Elsol de Mexico)- شعار «عشق و صلح» او همان روشی را تداعی می کند که «لولا دا سیلوا» رئیس جمهور سابق برزیل و دوست آملو برای جلب نخبگان برزیلی در ۲۰۰۲ به کار برد.

گام های محافظه کارانه «آملو» از جمله اتحاد با جنبش- pes- جنبشی مذهبی و مخالف سقط جنین و وعده و وعیدش برای بهبود شرایط زندگی مردم و علامت های زیادی که ابرآژر به صاحبکاران و سرمایه داران داخلی داد، رأی زیادی از طرفداران سیستم را به سمت او کشاند. تایمز مالی در ۲۴ جنوری ۲۰۱۸ ابراز داشت: «آقای ابرآژر آن قدرها هم که برخی تصور می کنند خطری نخواهد داشت.»

یکی از رهبران حزب مورنا اطمینان داد که «هرچه قدر عجیب به نظر آید باز هم «مورنا» بهترین انتخاب برای سرمایه داران است. در پایان دادن به اجحاف و رشوه گیری- بالانبردن مالیاتها- حفظ تعادل در اقتصاد کلان- ایجاد مناطق آزاد با سهولت های مالیاتی برای جذب سرمایه گذاری های خصوصی-...

خودابراژر در کنفرانس سالینانه بانک داران اطمینان داد که هیچ گونه توقیف اموال و مصادره و ملی کردنی در کار نخواهد بود. فسادی نخواهد بود و مشکلی پیش نخواهد آمد.

در مکسیکو بیش از ۵۶٪ زمین ها متعلق به ۱٪ مالکان است و ابرآژر برنامه ای برای رفع این نابرابری یا حتی تعدیل آن ارائه نکرده است. در مورد بانک ها نیز ابرآژر گفته است: «ما از بانک ها پشتیبانی خواهیم کرد و دارائی آنها را مصادره نخواهیم کرد... مصادره یا ملی کردنی در کار نخواهد بود.»

در جناح چپ مکسیکو نیز مخالفت هائی با آملو می شود. آنها جنبش مورنا را جنبش راست گرا در لباس چپ می خوانند و برنامه ها و روش های او را با توجه به قدرت انحصارات و کارتل ها- نظامیان و به ویژه شبه نظامیان و آماده باش سرویس های نظامی و اطلاعاتی همسایه شمالی و منافع سرشار سرمایه داران امریکا در مکسیکو، ناکارا می

دانند. مگر نه اینست که تجربه شکست برزیل و ارجنتاین و حتی ونزوئلا با روشها و برنامه ای مشابه جلو چشم ماست.

خیلی ها به این امید دارند که طرفداران آملو و توده هائی که به او امید بسته اند، خیابان را رها نکرده و فشار از پائین را ادامه دهند. ولی آیا رهبران مورنا ظرفیت پاسخگوئی به این نیاز را دارند؟! ادامه دارد